

Bijlage 4 van het Convenant AB 2021-2024 - verbintenissen Overheid

Deel 1

Strategische doelstelling het NAP	van	Operatieve doelstelling(en)	Actie(s)
2. Verstandig gebruik: stewardshipacties voor een verstandig gebruik van antibiotica om het risico op antibioticaresistentie te bestrijden	14. (2.1) De nationale wetgeving inzake het gebruik van antibiotica actualiseren en particuliere initiatieven om het gebruik van (bepaalde) antibiotica te beperken/onder controle te houden, aanmoedigen.	2.1.2. Geneesmiddelenregister op het landbouwbedrijf voor elk gebruik van AB bij VPD	
		2.1.4. Antimicrobiële gevoeligheidstest voor gebruik van CIA bij VPD (en andere beperkingen)	
		2.1.5. Verbod op het gebruik van colistine in gemedicineerde voeders	
		2.1.6. Antimicrobiële gevoeligheidstest voor groepsbehandeling + definitie/beschrijving van "groepsbehandeling" (ook ~ orale of parenterale toediening?) - of alternatief	
		2.1.7. aflevering van AB alleen voor de duur van de behandeling (met een maximum van 3 weken).	
		2.1.8. Antimicrobiële gevoeligheidstest voor gebruik van CIA bij alle dieren (en andere beperkingen)	
		3.3. Verbod op preventief gebruik van antibiotica in de diergeneeskunde. EU-wetgeving volgen (meer nadruk in Verordening 2019/6).	
			16. (2.7) Richtlijnen voor verstandig gebruik toepassen en het gebruik van het e-vademecum aanmoedigen
2.7.3. Het gebruik van het e-vademecum aanmoedigen via AMCRA			
2.7.4. Verstandig gebruik bij gezelschapsdieren stimuleren via AMCRA			
2.7.5. Mogelijkheden voor een prioritair gebruik van niet-CIA onderzoeken/oplijsten wanneer er alleen CIA op de BE markt zijn (AMCRA)			
	17. (2.8) Herziening bedrijfsbegeleiding om de beste praktijken in de dierlijke sector te bevorderen en de adviserende rol van de dierenartsen te versterken ° beperkte voorraad bij het landbouwbedrijf ° vergunning/opleiding voor de landbouwer voor het toedienen van antibiotica ° het gebruik van het e-vademecum stimuleren ° Bedrijfsgezondheidsplan/Plan van Aanpak	2.8.1. Beperkingen op de aanwezigheid van AB-voorraden op het landbouwbedrijf in het kader van de begeleiding van grootgebruikers	
		2.8.3. Beperkingen op de aflevering van AB + maatregelen voor 'rode' bedrijven (bv. alleen door de primaire dierenarts), geen voorraad rode AB, beperkte voorraad AB enz.	
	21. (2.3) Verzameling van specifieke gegevens in het kader van het kwaliteitslabel en benchmarkrapporten	2.3.3. Benchmarkrapporten met een meerwaarde voor leden (gegevensverzameling)	
		2.3.4. Benchmarkrapporten met een meerwaarde voor leden (analyses van gegevens en rapporten)	
	22. (2.4) Een kader creëren voor de opvolging van landbouwbedrijven aan de hand van benchmarkwaarden (groen/geel/rood)	2.4.1. Een programma opstellen en verantwoordelijkheden toewijzen	
	23. (2.5) Een kader creëren voor de opvolging van dierenartsen aan de hand van benchmarkwaarden	2.5.1. Een programma opstellen	

Strategische doelstelling het NAP	van	Operatieve doelstelling(en)	Actie(s)
	<p>24. (2.6) Coaching van landbouwers en dierenartsen (-> ondersteuningstools, --> financiële steun, --> gedragsverandering)</p> <p>25. (2.2) Benchmarking van dierenartsen en landbouwers op basis van de gegevens in Sanitel-Med door middel van monitoring van voorschrijvers en gebruikers en een stipte reporting (feedback)</p>	<p>2.6.2. Bedrijfsgezondheidsplan (met inbegrip van de evaluatie van bioveiligheid en vaccinatiestatus enz.) / Plan van aanpak (ook vet) - varkens</p> <p>2.6.3. Tool om de bioveiligheid binnen het BGP te evalueren - varkens</p> <p>2.6.4. Opvolging van de resultaten van BGP en PvA door labels</p> <p>2.2.1. Regelmatige benchmarkrapporten voor landbouwers (bedrijfsniveau - varkens, vleeskalveren, legkippen en vleeskuikens)</p> <p>2.2.2. Eén benchmarkrapport per jaar voor dierenartsen</p> <p>2.2.3. Benchmarkrapporten uitbreiden naar andere voedselproducerende sectoren en respectieve dierenartsen (DAPS)</p> <p>2.2.4. Benchmarkrapporten uitbreiden naar dierenartsen van gezelschapsdieren (DAPS)</p> <p>2.2.7. Barometer 2.0</p>	
<p>4. Informatiesystemen/monitoring: een doeltreffende en transparante monitoring invoeren voor een nauwgezette opvolging van het gebruik van antimicrobiële middelen en de vroegtijdige opsporing van resistentie om snel en gericht te kunnen reageren</p>	<p>41. (4.2) Een betere bewaking van het gebruik van antimicrobiële middelen: uitbreiden van de verplichte datacollectie met gezelschapsdieren + uitbreiden naar alle voedselproducerende dieren + informatie over de indicaties voor alle dieren</p> <p>42. (4.3) Een betere AMR-surveillance in de veterinaire sector</p>	<p>4.2.1. Een centrale datacollectie (Sanitel-Med) voor het gebruik van antibiotica bij varkens, vleeskalveren, vleeskuikens en legkippen behouden</p> <p>4.2.2. Een centrale datacollectie (Sanitel-Med) voor het gebruik van antibiotica bij gezelschapsdieren ontwikkelen en implementeren</p> <p>4.2.3. Een centrale datacollectie (Sanitel-Med) voor het gebruik van antibiotica voor de overige voedselproducerende dieren ontwikkelen en implementeren</p> <p>4.2.4. Mogelijkheid onderzoeken van financiële stimulansen voor registratie van gebruik (alleen wanneer de stimulans alle kosten dekt)</p> <p>4.3.1. AMR van indicatorbacteriën (incl. enterokokken) en zoönosen (incl. MRSA) in VPD monitoren.</p> <p>4.3.2. AMR van indicatorbacteriën en zoönosen in voedsel monitoren</p> <p>4.3.6. Erkende laboratoria inschakelen voor antimicrobiële gevoeligheidstest in het kader van het officiële toezicht</p> <p>4.3.7. Voorwaarden vaststellen voor laboratoria voor antimicrobiële gevoeligheidstest in het kader van verplichte diagnostiek voor gezelschapsdieren</p> <p>4.3.8. Gevalideerde en geharmoniseerde tests gebruiken voor het testen van antimicrobiële gevoeligheid in het kader van het officiële toezicht</p> <p>4.3.9. Gevalideerde tests gebruiken voor het testen van antimicrobiële gevoeligheid in het kader van de verplichte diagnostiek voor VPD en gezelschapsdieren</p> <p>4.3.10. Genetische monitoringtechnieken toepassen die het resistentieprofiel in voedselproducerende dieren en voedsel kunnen karakteriseren - Een rol spelen in nieuwe wetgeving via de EG-werkgroep</p>	

Strategische doelstelling van het NAP	Operatieve doelstelling(en)	Actie(s)
		<p>4.3.12. Controleprogramma afstemmen volgens nieuwe monitoring geharmoniseerd op EU-niveau, met inbegrip van WGS of soortgelijke technieken + bijkomende monitoring op AMR in additieven, enzymen en vitamines die met behulp van GMO bereid zijn.</p> <p>5.5.1. Jaarlijks publiek rapport van de resultaten van het gebruik van antimicrobiële middelen en de resistentie bij dieren</p> <p>5.5.3. Jaarlijks BelVet-Sac rapport</p> <p>Jaarlijks trendsrapport AMR commensale E. coli</p>
<p>5. Audits en controles: versterkte audits en controles om de opvolging van de maatregelen ter bestrijding van de antimicrobiële resistentie te bevorderen</p>	<p>51. (10.1) Betere praktijken voor het spenen aanmoedigen en toezien op de naleving van de wetgeving inzake dierenwelzijn</p> <p>52. (10.2) De officiële controles in de dierlijke sector garanderen en waar nodig aanscherpen</p>	<p>10.1.1. Raadpleging van de administraties op gewestelijk niveau</p> <p>10.2.1. Een CL bijhouden voor de controles op de naleving van KB 21/07/2016 en deze bijwerken</p> <p>10.2.2. De kennis van de controleurs op peil houden door middel van vorming</p> <p>10.2.5. Het effect van het verminderde gebruik van AB op de gezondheid en het welzijn van dieren opvolgen</p>
<p>6. Bewustwording en opleiding: gepaste acties rond communicatie en bewustwording en betere professionele opleidingen om iedereen, in zijn domein en naargelang zijn context, actor te maken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie</p>	<p>57. (5.5) Betere feedback en communicatie met stakeholders</p> <p>58. (5.6) Bewustmaking bij dierenartsen, landbouwers, industrie en winkeliers</p>	<p>5.5.2. Jaarlijkse informatiedag voor stakeholders - veterinaire sector</p> <p>5.6.1. Sensibilisering door AMCRA, financiering door stuurgroep</p>
<p>7. Kwantificeerbare en meetbare doelstellingen opstellen om het antibioticagebruik terug te dringen</p>	<p>67. (6.1) Meetbare nationale doelstellingen bepalen in verband met het gebruik van antimicrobiële stoffen in de dierlijke sector</p> <p>68. (6.2) Meer op maat gesneden sectorspecifieke doelstellingen bepalen voor een verminderd antibioticagebruik in de dierlijke sector</p>	<p>6.1.1. Nationaal algemeen gebruik van AB max. 50 mg/kg (of 60 mg/PCU) (65% vermindering vanaf 2011) - reductiepad en definitieve reductie op basis van <i>diersoort of diercategorie</i></p> <p>6.1.4. Gebruik van colistine: max. 1 mg/kg</p> <p>6.1.5. Verkoop van gemedicineerde voeders: daling van 75% in 2024 tov 2011</p> <p>6.1.6. Opvolging doelstelling 2020: daling van 75% tov 2011 in het gebruik van kritisch belangrijke AB behouden.</p> <p>6.2.1. Doelstellingen voor iedere diersoort/diercategorie vastleggen om meetbare nationale doelstellingen te halen, <i>inclusief voor gezelschapsdieren</i></p>
<p>8. Innovatief en doelgericht onderzoek: doelgerichte en innoverende onderzoeksprojecten voor meer doeltreffende controlemaatregelen en een beter begrip van de overdrachtsbronnen van resistente micro-organismen tussen mens, milieu, voedselketen en dierpopulaties</p>	<p>69. De prioritaire onderzoeksbehoeften vaststellen in verband met de bestrijding van AMR voor België, als onderdeel van een "One World One Health"-aanpak.</p> <p>70. Onderzoeksprojecten financieren of stimuleren om hiaten in de kennis met betrekking tot AMR op te vullen en te zorgen voor een doeltreffende uitvoering van het beleid ter bestrijding van AMR, in overeenstemming met de "One Health"-aanpak</p>	<p>Aanbevelingen opstellen voor prioritaire onderzoeksdomeinen/activiteiten in verband met de bestrijding van AMR voor België, als onderdeel van een "One World One Health"-aanpak.</p> <p>De prioritaire onderzoeksbehoeften binnen Belgische of internationale onderzoeksprogramma's verdedigen</p> <p>Sciensano interne financiering</p> <p>beleidsondersteunend onderzoek naar AMR (2 onderzoeksprojecten)</p>

Strategische doelstelling van het NAP	Operatieve doelstelling(en)	Actie(s)
		<p>Onderzoek naar de oorzaken van de hoge prevalentie van fluoroquinolone resistentie bij braadkippen</p> <p>Snelle antimicrobiële resistentiebepaling d.m.v. MBT-ASTRA bij bacteriële pathogenen van long en uier bij runderen</p> <p>Opduiken of afname van klassieke beta-lactamases (BLAC), van cefalosporinases (BLAampC), van uitgebreid spectrum beta-lactamases (BLAESBL), en van carbapenemases (BLACPE) bij coliforme enterobacteriaceae van runderen: identificatie van de coderende genen en neutralisatie via antilichamen</p> <p>Antibioticaresiduen, antibioticaresistente bacteriën en antibioticaresistentiegenen in mest, bodem en plant en de mogelijke blootstelling voor de mens</p> <p>Studie van de zuiverheid van voedingsenzymen voor de ontwikkeling van algemene zuiverheidscriteria voor levensmiddelen enzymen (SPECENZYM-onderzoeksproject), inclusief de identificatie van de aanwezigheid van genetisch gemodificeerde micro-organismen die antibioticaresistentiegenen bevatten.</p>
<p>9. Economische en institutionele context: een economische en institutionele context ontwikkelen die bevorderlijk is voor investeringen en de ontwikkeling van producten en middelen voor de bestrijding van antimicrobiële resistentie</p>		<p>Onderzoek naar de impact van het gebruik van actieve biociden (antimicrobiële stoffen) op de ontwikkeling van resistentie bij micro-organismen.</p> <p>Deze studie zal de vorm aannemen van een diepgaand en gedetailleerd overzicht van de beschikbare wetenschappelijke literatuur over het onderwerp gedurende 20 jaar.</p>
<p>10. Internationale samenwerking: internationaal samenwerken om actief bij te dragen aan het behalen van de internationale AMR-doelstellingen</p>	<p>72. (8.1) Economische stimulansen om het gebruik van antibiotica in de dierproductiesector terug te dringen</p> <ul style="list-style-type: none"> ° Het gebruik van antibiotica als middel om de dierproductie op te drijven overbodig maken ° Structurele maatregelen - betere prijzen voor dierlijke producten ° internationaal 'level playing field' <p>76. (1) Ontwikkeling en verdediging van een coherent en ambitieus Belgisch standpunt op internationaal niveau</p>	<p>8.1.1. Raadpleging van de betrokken federale en gewestelijke overheden en stakeholders (incl. voedselhandelaren en -verwerkers)</p> <p>1.1. Coördinatie Belgisch standpunt inzake AMR. Regelmatig overleg met de Belgische vertegenwoordigers in internationale organen wordt daartoe georganiseerd. Identificeren van nationale krachtlijnen voor antimicrobiële resistentie en nationale krachtlijnen voor <u>communicatie</u></p> <p>1.2. Verdediging van een gecoördineerd Belgisch standpunt inzake AMR. De betrokken ministers/administraties verdedigen eenzelfde ambitieuze en coherente lijn op het vlak van AMR in de diverse relevante internationale instellingen. Deze zijn in eerste instantie de Europese Unie, de WHO, het FAO en het OIE.</p> <p>1.3. Zowel de internationale instellingen als Lidstaten gingen in de afgelopen jaren vele engagemen aan. België wil er daarom mee over waken dat AMR op de internationale agenda blijft en aangegane engagemen worden nagekomen.</p>

Strategische doelstelling het NAP	van	Operationele doelstelling(en)	Actie(s)
	77. (2) Ondersteuning van nationaal beleid met behulp van internationale initiatieven	2.1. Deelname aan internationale studies en projecten (bijv. de European Joint Action on AMR). Via internationale samenwerking kan immers op verschillende manieren het eigen nationaal beleid kracht worden bijgezet (bijv. ontwikkeling internationale standaarden, EU projecten, studiebezoeken, opleidingen, deelname EC AMR "One Health Network" ...).	
		Gebruikmaken van het "One Health" AMR-netwerk van de EU om de samenwerking met en tussen lidstaten op het gebied van AMR, IPC en antimicrobieel stewardship in het kader van de gezondheid van mens EN dier te verbeteren.	
	78. (3) Het vrijwaren van de Belgische gezondheidsveiligheid voor internationale risico's op vlak van AMR	Ervaringen en behandelingsbenaderingen uitwisselen tussen dierenartsen in België en in andere lidstaten die voor soortgelijke uitdagingen staan, om het gebruik van CIA's in bepaalde dierproductiesectoren terug te dringen en tegelijk toe te zien op de gezondheid en het welzijn van dieren.	
		3.1. Garanderen dat internationale alarmsignalen rond ontwikkeling en verspreiding van resistente bacteriën worden gecapteerd, doorgegeven, en waar nodig er actie wordt genomen. Centrale actoren op internationaal niveau zijn het EU Health Security Committee en ECDC, de Risk Assessment Group en de Risk Management Group op nationaal niveau.	

**Bijlage 4 van het Convenant AB 2021-2024 - verbintenissen Overheid
Deel 2**

Strategische doelstelling het NAP	van	Operationale doelstelling(en)	Actie(s)
2. Verstandig gebruik: stewardshipacties voor een verstandig gebruik van antibiotica om het risico op antibioticaresistentie te bestrijden	14. (2.1) De nationale wetgeving inzake het gebruik van antibiotica actualiseren en particuliere initiatieven om het gebruik van (bepaalde) antibiotica te beperken/onder controle te houden, aanmoedigen.	2.1.1. Het gebruik van last resort AB in de dierlijke sector verbieden (vooruitlopend op Verordening 2019/06 betreffende diergeneesmiddelen?) - voornamelijk <u>gezelschapsdierensector</u>	
	16. (2.7) Richtlijnen voor verstandig gebruik toepassen en het gebruik van het e-vademecum aanmoedigen	2.7.2. e-vademecum bijwerken (app)	
	24. (2.6) Coaching van landbouwers en dierenartsen (-> ondersteuningstools, --> financiële steun, --> gedragsverandering)	2.6.1. Coachingteams - principes vastleggen, een systeem opzetten en uitvoeren 2.6.3. Tool om de bioveiligheid binnen het BGP te evalueren - andere diersoorten dan varkens	
	25. (2.2) Benchmarking van dierenartsen en landbouwers door middel van monitoring van voorschrijvers en gebruikers en een stipte reporting (feedback)	2.2.5. Twee benchmarkrapporten per jaar voor dierenartsen (GD op DAP-niveau)	
	27. (2.10) Steun verlenen aan lokale groepen van landbouwers en dierenartsen om kennis en ervaring uit te wisselen	2.10.1. Lokale groepen oprichten/steunen	
3. Infectiepreventie en -bestrijding: de invoering van preventieve of curatieve maatregelen om infecties te voorkomen of te bestrijden ontwikkelen en stimuleren om zo antimicrobiële therapie in te perken	33. (3.1) Verbeteringen op het gebied van bioveiligheid stimuleren als alternatief voor het gebruik van antibiotica in de veterinaire sector.	3.1.1. zie ook 2.4. Coaching	
	34. (3.2) Goede landbouwpraktijken aanmoedigen (dieren gezond houden, infrastructuur, hygiëne, strategieën voor het spenen van dieren, voederprogramma's, voedingsstrategieën enz.)	3.2.1. zie ook 2.4. Coaching	
	36. (3.5) Maatregelen in landbouwbedrijven in gele zone	3.5.1. Opvolging van de vaccinatie en uitvoering van BGP door dierenarts 3 keer per jaar	
4. Informatiesystemen/monitoring: een doeltreffende en transparante monitoring invoeren voor een nauwgezette opvolging van het gebruik van antimicrobiële middelen en de vroegtijdige opsporing van resistentie om snel en gericht te kunnen reageren	39. (4.3) Periodieke epidemiologische surveillance	4.3.4. De genetische analyse van MDRO uitbreiden om na te gaan of de AMR wordt veroorzaakt door de verspreiding van resistente stammen of door de overdracht van hun resistentiedeterminanten tussen verschillende stammen en soorten. Dit omvat het opzetten van een moleculaire database voor genetische vergelijking van stammen over de sectoren heen. 4.3.5. Officiële controles invoeren op de resistentie tegen antifungale en antivirale <u>middelen bij dieren en mensen.</u>	
	42. (4.3) Een betere AMR-surveillance in de veterinaire sector	4.3.3. Monitoring van de resistentie van bacteriële pathogenen bij VPD ontwikkelen en <u>implementeren</u> 4.3.5. Monitoring van de resistentie van schimmels en virussen bij dieren ontwikkelen en <u>implementeren</u> 4.3.7. Erkende laboratoria inschakelen voor antimicrobiële gevoeligheidstest in het kader van <u>verplichte diagnostiek voor VPD</u>	
	48. (4.2) Opzetten van interactieve dashboards over AMR en AMU in zowel de menselijke als de veterinaire sector op een specifieke website	4.2.1. Lancering en onderhoud van een online platform voor eenvoudige en intuïtieve toegang tot wereldwijde en sectorspecifieke gegevens over AMR en AMU	
	57. (5.5) Betere feedback en communicatie met stakeholders	5.5.5. Resultaten van antibiotica resistentie toegankelijk(er) maken voor dierenartsen en landbouwers	
6. Bewustwording en opleiding: gepaste acties rond communicatie en bewustwording en betere professionele opleidingen om iedereen, in zijn domein en naargelang zijn context, actor te maken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie			

Strategische doelstelling het NAP	van	Operationele doelstelling(en)	Actie(s)
<p>8. Innovatief en doelgericht onderzoek: doelgerichte en innoverende onderzoeksprojecten voor meer doeltreffende controlemaatregelen en een beter begrip van de overdrachtsbronnen van resistente micro-organismen tussen mens, milieu, voedselketen en dierpopulaties</p>		<p>69. De prioritaire onderzoeksbehoeften vaststellen in verband met de bestrijding van AMR voor België, als onderdeel van een "One World One Health"-aanpak.</p>	<p>Aanbevelingen opstellen voor prioritaire onderzoeksdomeinen/activiteiten in verband met de bestrijding van AMR voor België, als onderdeel van een "One World One Health"-aanpak.</p>
		<p>70. Onderzoeksprojecten financieren of stimuleren om hiaten in de kennis met betrekking tot AMR op te vullen en te zorgen voor een doeltreffende uitvoering van het beleid ter bestrijding van AMR, in overeenstemming met de "One Health"-aanpak</p>	<p>Samenwerking stimuleren tussen de Belgische onderzoeksinstituten die actief zijn in het domein van AMR</p>